

9.12.2024

”Minä ja demokratia”

Yhteenveto lasten ja nuorten demokratiakeskusteluista
loka-marraskuussa 2024

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Mitkä olivat kuulemisten aiheet ja tavoitteet?

- Osallistujien iän mukaan teemoina olivat
 - äänestäminen vaaleissa,
 - osallistuminen ja vaikuttaminen kouluissa (esim. oppilaskunnat) tai
 - nuorisovaltuusto vaikuttamisen keinona
- Tavoitteena oli
 - kerätä lasten ja nuorten ajatuksia ja näkemyksiä demokratiaohjelman toimeenpanon suunnitteluun,
 - kerätä kokemuksia ja oppeja Digiraadin ja dialogimenetelmien hyödyntämisestä kansallisen tason politiikkaohjelmien valmistelussa.

Keitä kuulemisiin osallistui?

Erätauko-keskustelut (12 kpl)

- yhteensä 153 lasta ja nuorta
- 7–29-vuotiaita, suurin osa 11–16-vuotiaita
- Keskusteluja järjestivät:
 - Erytishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ ry
 - Finlands Svenska Skolungdomsförbund
 - Kehittämiskeskus Opinkirjo
 - Partiolippukunta Aarnivalkeat
 - Partiolippukunta Napapiirin Tytöt ry / Naalit
 - Partiolippukunta St. Simons Sjöfararna
 - Partiolippukunta Vantaan Metsänkävijät
 - Partiolippukunta Vihterä ry
 - Suomen Harrastajateatteriliitto
 - Tuusulan kunta

Digiraati-keskustelu

- Yhteensä 17 opiskelijaa
- 15–18-vuotiaita
- Digiraadin järjesti oikeusministeriö yhteistyössä Turun Ammatti-instituutin kanssa

Lasten ja nuorten viestejä päättäjille 1/2

- **Paremmat vaikuttamismahdollisuudet:** Nuoret haluavat, että heidän äänensä ja mielipiteensä otetaan vakavasti ja että heillä on konkreettisia mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon. Oppilaskunnille toivotaan enemmän päätösvaltaa.

- **Suora vuoropuhelu päättäjien kanssa:** Nuoret toivovat, että päättäjät juttelisivat suoraan heidän kanssaan esimerkiksi kouluvierailujen tai erilaisten tilaisuuksien kautta. Tämä auttaisi heitä ilmaisemaan ajatuksiaan ja tuntemaan itsensä tärkeiksi.

- **Äänestämisen tärkeys:** Täytyy löytää oikeat kanavat, joilla aktivoida nuoria äänestämään ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Monille nuorille ei ole selvää, mistä eri vaaleissa äänestetään. Vaalipaneeleissa ja muussa vaaliviestinnässä pitäisi olla enemmän nuoria koskettavia aiheita.

Lasten ja nuorten viestejä päättäjille 2/2

- **Mielenterveys ja turvallisuus:** Nuoret painottavat mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja kiusaamiseen puuttumista. He toivovat säännöllisiä mielenterveystarkastuksia ja tehokkaampia toimia kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemiseksi.

- **Koulun olosuhteet ja vapaa-ajan mahdollisuudet:** Nuoret haluavat parannuksia kouluruokaan ja koulun puhtaanapitoon. He kokevat, että näihin asioihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Nuoret toivovat esimerkiksi nuorisotiloja, jotka olisivat avoinna iltaisin.

- **Tiedon saavutettavuus ja vaikuttamisen tärkeys:** Nuoret toivovat enemmän tietoa vaikuttamismahdollisuuksista ja kansalaisyhteiskunnasta, erityisesti sosiaalisen median kautta. He haluavat, että myös niiden ääni kuuluu, joilla ei ole äänioikeutta.

- **Luottamus ja oikeudenmukaisuus:** Nuoret toivovat, että päättäjät pitäisivät vaalilupauksensa ja kohtelisivat kaikkia kunnioittavasti. Päätöksenteossa tulisi kuunnella myös lasten ja nuorten mielipiteitä. Lisäksi nuoret toivovat, että vammaisten ääni kuuluisi paremmin yhteiskunnassa.

Miten kuulemisten tuloksia hyödynnetään?

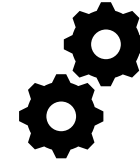
Periaatepäätös demokratiaohjelmasta

Valtioneuvosto eli Suomen hallitus tekee alkuvuonna 2025 päätöksen siitä, miten demokratiaa ja esimerkiksi lasten ja nuorten osallistumista Suomessa on tarkoitus edistää tulevina vuosina.

Demokratiaohjelman toimeenpanosuunnitelma

Oikeusministeriö valmistele keväällä 2025 suunnitelman demokratiaohjelman toteuttamiseksi. Lasten ja nuorten näkemyksiä on tarkoitus hyödyntää apuna demokratiaohjelman konkreettisten toimenpiteiden suunnittelussa.

Demokratiaohjelman toteutus

Voit seurata demokratiaohjelman valmistelua ja toteutusta vuosina 2025–2027

[oikeusministeriön verkkosivuilla](#)

**Kiitos osallistumisestasi
demokratiaohjelman kuulemisiin!**

